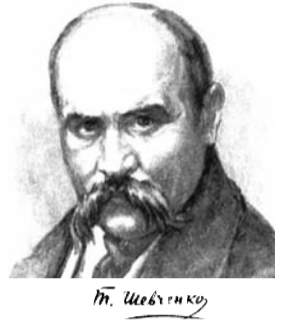

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXI-ий РІК ВИСЛОВИДАННЯ /№р 3-4/ лютий 2010 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

СЛАВА ПРЕСЛАВНОМУ СУР!

До 20-річчя від заснування Союзу українців Румунії

19-20-ого лютого цього року в Бухарестському центральному приміщенні Союзу українців Румунії відбулося засідання його керівної Ради з нагоди сповнення 20-річчя від заснування нашої неурядової організації.

На ювілейне засідання Ради Союзу українців Румунії його голова Степан Бучута скликав голів вісьмох повітових філій організації та членів Ради і представників Посольства України в Румунії.

На засіданні був представлений фінан-

совий звіт - доходи і витрати 2009 р. – та бюджет на 2010 рік. Члени Ради СУР проаналізували виконання плану інвестицій за минулий рік, культурно-виховну діяльність, видавничу діяльність та їх перспективу на 2010 рік.

«ВІЛЬНЕ СЛОВО» (Стор. 2)

ДЕ ГРОШІ, ТАМ І ХЛІБ...

Фото Сергія ВОРОНИНА

У номері:

- Міністр закордонних справ України ▶ стор. 2
- Реєстраційний список
- Поезія М. Корсюка ▶ стор. 3
- Олена Пчілка ▶ стор. 4
- Риторичні питання ▶ стор. 5
- Запорізька Січ
- Корнуцил-Банат ▶ стор. 6
- Щодо наркоманії ▶ стор. 7
- Протокольна зустріч ▶ стор. 8
- Втілення тайносфери ▶ стор. 9
- 149 річниця Шевченка ▶ стор. 10
- Акт Злуки УНР і ЗУНР ▶ стор. 11
- Верхній Рівні – 650 ▶ стор. 12
- М. Лясевичу – 96 ▶ стор. 13
- Транслітерація латиницею
- День рідної мови ▶ стор. 14
- Поучення В. Мономаха ▶ стор. 15
- Кандидатура України ▶ стор. 16

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ СПИСОК
ЗАСНОВНИКІВ СУР

Nr. crt.	Numele și prenumele	Adresa	B.I.	Profesia	Semnătură
1	Nicolae Corsiuc	Buc., str. Treptiana, 7, Bl. 10, apt. 13, sect. 4	BZ 031044	scriitor	<i>Nicolae Corsiuc</i>
2	Ioan Covaci	Buc., gos. Colentina, 5 apt. 23, sect. 2	BN 255078	red. șef	<i>Ioan Covaci</i>
3	Irina Covaci	Buc., gos. Colentina, 5 apt. 23, sect. 2	DK 920620	corector	<i>Irina Covaci</i>
4	Oresea Hortea	Buc., str. N. Cerga, 8, Bl. P 4-5, apt. 96, sect. 2	F 331818	invățătoare	<i>Oresea Hortea</i>
5	Cornelia Irod	Buc., str. Irimeului, 3 Bl. 3, apt. 99, sect. 2	BE 363256	preot	<i>Cornelia Irod</i>
6	Bogdan Ivașco	Buc., Calea Victoriei, 1-5, apt. 66, sect. 1	X 845816	medic	<i>Bogdan Ivașco</i>
7	Kiril Kutjuk-Kotrzyński	Buc., alea Priscopan, 1, Bl. Rahova Vicina, 33, apt. 8, sect. 5	AD 839312	inginer	<i>Kiril Kutjuk-Kotrzyński</i>
8	Iuliu Lazarciuc	Buc., str. Ceahlău, 6, apt. 18, sect. 6	BK 573718	redactor	<i>Iuliu Lazarciuc</i>
9	Inor Lemni	Buc., alea Nișei, 7, apt. 77, sect. 4	DK 907451	economist	<i>Inor Lemni</i>
10	Irina Levinsehi	Buc., str. Roma, 44, sect. 1	AH 041970	scriitoare	<i>Irina Levinsehi</i>
11	Eugen Mihaiciuc	Buc., str. lt. Sădăc Gh., 8, Bl. 33, apt. 5, sect. 6	DA 289456	scriitor	<i>Eugen Mihaiciuc</i>
12	Mihai Mihaiciuc	Buc., str. Cristian R., 1, apt. 18, sect. 2	BK 572478	scriitor	<i>Mihai Mihaiciuc</i>
13	Ioan Muntean	Buc., gos. Pantelimon, 247, Bl. 54, apt. 40, sect. 2	AP 148767	profesor	<i>Ioan Muntean</i>
14	Ioan Moisiuc	Buc., str. Grădina Bordei, 7, apt. 6, sect. 1	A.K. 880938	secr. de redacție	<i>Ioan Moisiuc</i>
15	Nicolae Olexiuc	Buc., alea Parva, 1, Bl. 21A, apt. 18, sect. 6	BZ 804307	maistru bucătar	<i>Nicolae Olexiuc</i>
16	Ioan Rebugarță	Buc., Calea Șerban Vodă, 286, Bl. 3A, apt. 95, sect. 4	DE 161181	lector univ.	<i>Ioan Rebugarță</i>
17	Teofil Rebugarță	Buc., Gura Ialomiței, 7, Bl. 8, apt. 215, sect. 3	DH 368147	scriitor	<i>Teofil Rebugarță</i>
18	Corneliu Reguș	Buc., bd. L. Sălăjan, 27 Bl. Y9C, apt. 29, sect. 3	BE 555386	cercetător	<i>Corneliu Reguș</i>
19	Ioan Serebenciu (Ivan Nepohoda)	Buc., Calea Griviței, 163, Bl. J, apt. 52, sect. 1	DK 931502	redactor	<i>Ioan Serebenciu</i>
20	Stefan Toaciu	Buc., bd. Gh. Duca, 1, apt. 16, sect. 1	DE 176503	inginer	<i>Stefan Toaciu</i>
21	Silvestru Zahorodni	Buc., Bd. Mărășești, 42, Bl. 1, apt. 70, sect. 3	BC 264390	scriitor	<i>Silvestru Zahorodni</i>

До 20-річчя СУР

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

Принадно сказати, що нещодавно в місті Тімішоара було відкрито перший Дім української культури в Румунії, а також, що на сьогодні в Румунії навчаються в державних дитсадках і школах рідної мови понад 9.000 дітей та учнів в регіонах Марамороцини, Сучавщини, Добруджі і Банату.

В місті Сігеї існує український лицей імені Тараса Шевченка, а в повітах Тіміш і Сучава – низка лицейних класів з частковим викладанням предметів українською мовою.

В різних повітах є художньо-артистичні колективи, які виступали з успіхом вже навіть і в Україні та в інших європейських країнах, в яких проживають українські громади.

Співзасновникам та головам філій СУР голова Союзу українців

Румунії вручив з нагоди річниці почесні ювілейні грамоти.

Присутній на засіданні, Його Ексцеленція Надзвичайний і Повноважний Посол України в Румунії Пан Маркіян Кулик зачитав листа-вітання Міністра закордонних справ України П. Порошенка та привітав від власного імені членів-засновників і всю українську громаду Румунії. Принадно сказати, що реєстраційний список засновників СУР відповідає першому списку його засновників, що був зроблений 28.12.1989 р. в редакції г. «Новий Вік» («ВС»).

Парафразуючи Т.Г. Шевченка, який у своїх Новорічних листах бажав слави преславній Україні, побажаймо і ми слави СУР, його засновникам усіх версій та колишнім, нинішнім і майбутнім лідерам!

МНОГИХ ЛІТ!

МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ

лютого 2010 року
м. КиївГолові Союзу українців Румунії,
Депутату Парламенту Румунії,
пану Степану Бучуті

Українській громаді Румунії

Шановний пане Голово!
Дорога українська громадо!

Прийміть щирі вітання з нагоди 20-річчя заснування Союзу українців Румунії.

Діяльність вашої громадської організації добре відома в Україні. Віддаємо шану вашим зусиллям із збереження рідної мови і культури, духовних надбань, національних традицій і звичаїв.

Цінуємо вашу видавничу діяльність, регулярні видання творів українських письменників та поетів Румунії, періодичних часописів СУР „Вільне слово”, „Український вісник”, „Кур’єрул українян”, „Наш голос”, „Дзвоник”.

В Україні та світовій українській громаді широко відомі ваші чудові художні колективи „Задунайська Січ”, „Зоря”, „Ронянські голоси”, „Гуцульський плай”, „Коломийка”, „Негостинські струни”, „Свекрухи”, „Зелений барвінок”, „Зелена ліщина” та інші, які носять неповторну красу української пісні, голос душі українського народу.

Розділяємо Вашу радість з приводу створення в Румунії першого Українського культурного дому у повіті Тіміш, розширення місцевих осередків Союзу українців Румунії!

Щиро вдячний Вам за солідарність з діяльністю українського дипломатичного представництва, виявом якої стали численні приклади нашої успішної взаємодії. Зі свого боку, Міністерство закордонних справ України продовжуватиме робити все для того, щоб кожен з вас відчув справжню увагу та піклування з боку Батьківської землі.

Зичу Союзу українців Румунії нових успіхів, творчих здобутків, натхнення у важливих починаннях!

Міцного здоров’я, добробуту і процвітання всьому українству Румунії!

Слава Україні!
Міністр

Петро ПОРОШЕНКО

Траян Бесеску:
ПРО не загрожуватиме
інтересам Росії

На пропозицію Сполучених Штатів Америки, Румунська Верховна Рада Оборони Країни ухвалила розмістити на території Румунії ракети-перехоплювачі нового американського щита протиракетної оборони (ПРО).

За словами Президента Румунії Траяна Бесеску, йдучи назустріч Президенту США Бараку Обамі, Румунія має намір розмістити ракети-перехоплювачі на своїй території до 2015-ого року, з котрого часу вони перебуватимуть у стані бойової готовності.

Лідер Румунії заявив також, що елементи нового американського протиракетного щита, які будуть розміщені на румунській території, стануть захистом всієї країни від ракетних атак, та що ухвалене Верховною Радою Оборони Країни рішення не загрожуватиме інтересам Росії, яка, як відомо, є проти розміщення системи ПРО в Східній Європі.

Президент Траян БЕСЕСКУ

Голова Сенату Парламенту Румунії Мірча Джоане, в свою чергу, заявив, що рішення про розміщення в країні протиракетних установок – одне з найважливіших дотеперішніх рішень стосовно національної безпеки Румунії. Він уточнив, що такого роду елементи не наражатимуть країну на ризики зі сторони тих, проти кого будуть направлені.

Колишній міністр закордонних справ Румунії, нинішній заступник голови Сенату Теодор Мелешкану рішуче переконаний, що Угода зі Сполученими Штатами відносно цієї проблематики пройде в Парламенті без жодного сумніву, адже «протиракетний захист своєї території є одним з пріоритетів Румунії».

Іван КОВАЧ

Поезія Миколи Корсюка – монолог у ворота вічності

Поезія Миколи Корсюка із самих початків (дебютна збірка «Нащадки сонця», 1972) свідчить, що в українській літературі Румунії появилася нова зірка «сонцепоклонника» з між «нащадків сонця», як вважає В. Кобиліух всіх українців пра-пра-прадіди Ра-сини, які клонилися Ра-богу Сонця, та клоняться й досі не лише вони, але й всі ми.

Критик М. Михайлюк, редактор поетичної антології М. Корсюка «Монолог» (В-тво Мустанг, Бухарест, 2003), автор передмови «Через терни до зірок» вважає поета «зіркою» і «сонцепоклонником», маючи на увазі поетичні зразкові успіхи його творчості, формальною і змістовною глибиною шукань над словом по «тернистому шляху» в «істинне царство» поезії (див. ст. 5), а Степан Ткачук ще в 1995 р. писав, що «Микола Корсюк – нащадок сонця, дитя богині поезії, яке спізнало світ, неначе власну совість, а осмисливши його, перелило, наче цвіт, у пісню пісень, яка потім знялася жагучою зорею понад своєю і нашою тимчасовістю («Слово про побратима Миколу Корсюка», ст. 334). У тім же слові автор радив сорокап'ятилітньому поету «не шукати абсолюту ні в собі, ані у нас – його нема» (ст. 336). Але поет М. Корсюк, як справжній «сонцепоклонник» і далекомрійник, ніколи не переставав шукати у далеких і заборонених людині просторах, у небесах і в підземеллю, потойбічність, вічність, благаючи «як блудний син» Всевишнього молитвами-каяттями, щоб допоміг відкрити для людства незнане й неказане, відкрити для людства незнане й неказане, розкрити йому таїни Слова:

«Лише Тебе, о Господи, Тебе прошу в молитві моїй скромній.
Коли натопчу на мою сльозу,
перед Тобою я скажу, –
негідний я життя оцього,
отож озвуч і одухотвори
мою мізерну душу грішну
і моє слово,
грішне теж». (З антології «Монолог»
«І вище, вище нашу низь»).

Поезія М. Корсюка завжди була і є філософською, як роздумом поета про Всесвіт і всесвітне, над життям і смертю, добром і злом, над минучістю і вічністю, над усім тим, що характеризує людину на цім світі, яка турбується всім екзистенційним, бо «тут сповідь і молитви», „екзистенційне самовизначення“, тут велич і ницість людської сутності, сила і безсилля людини», як зауважує Любов Василик із Чернівців у своїй докторській дисертації, звертаючись до літературних

цінностей збірки «Монолог дерева» (див. передмова «Через терни до зірок», ст. 7-8). У зв'язку з тією ж збіркою ризиковано поступає критик М. Михайлюк, проголошуючи її «вершиною поетичної творчості Миколи Корсюка і нашої поезії в цілому» (ст. 7), не зважаючи на те, що сам поет не сказав ще останнє слово, а тільки сповістив у своїй авторській антології „Монолог“ із

«Давнього і нового» репертуару, що його поетична творчість зростає і розростає вартістю, як казкове «Яйце-райце», породжуючи нову збірку під тією ж символічною назвою, факт, який підтверджує, що на нашому обрії української літератури Румунії ще не впала заслона.

Безумовно, поет М. Корсюк – митець виняткового таланту, глибокої складності та інвентивності, незрівняний віршувальник у пошуках нових символів та форм, техніки віршування, без яких наша література була б біднішою і менш ціннішою. Таки з першої збірки віршів «Нащадки сонця» автор вводить символи коней, сонця, тіні, каменя, глини, колеса, пальців і творить баланси дзвонів, воріт, дерев, трав, краси, пірамід, місця тощо.

Друга низка віршів («Ворота», 1975) розвиває символ воріт, як відкриття світів, земельного й небесного, символ блудного сина із Біблії, материнських долонь, міфічного Прометея і, може, вперше зустрічаєм у нашій українській літературі Румунії символ гри, який поет запозичує від улюбленого румунського митця Йона Барбу.

Збірка «Ворота» відкривається коротким епіграфом із Шандора Петефі, запитуючись: «Хто ж ти – сотворіння дивно-гарне/ хто ти – людиною?», те, що визначає для нас нове обличчя поезії М. Корсюка, а саме драму самопізнання людини, поета самого, бо пізнання макросвіту починає від нас, від нашого внутрішнього мікросвіту. Для цього поет встановлює у своїм кредо координати земної і небесної любові:

«Я знаю землю,
поорану віковичними зорями
і співом трембіти,
і серцем людським,
і крилами птахів,
святу аж до коріння».
«Я знаю землю», ст. 88»

і:
«Я, пройнятий набожністю,
входжу у храм
мого степового безмежжя
і лягаю до неба очима.

(...)
Тоді
відчуваю...

(...)
Як вічність землі
народжується в мені
як любов'ю моєю
дихає земля

(...)
моя любов
зорі і обрії
пахнуть землею»
(Моя любов – ст. 90)

Вірш-програма «Ворота» носить мотто Лучіана Благи (див. «Майстер Маноле») про «закриті ворота» людини/митцеві у пізнанні світу, тому що шукання, – твердить румунський поет-філософ, – збільшують його таїнства.

Щоб зрозуміти дану драму, М. Корсюк запрошує нас на футбольний матч, де «Бой Боги»/ідоли посилають м'яч у «прямокутні ворота», тільки, на жаль, лінію воріт проходить самий м'яч, і ніхто інший. Цього дозволу не мав навіть син Зевса Прометей, бо «ворота закриті... (...)/ ти не з'явився.../Не хочеш визнати власного сина/ і слова його!» «Прометей» ст. 14). Але він залишиться біля воріт, щоб служити людям словом/вогнем.

Поет М. Корсюк свідомий, як людина-митець, переживає тяжку, жагучу драму пізнання світу як «блудний син» з Євангелії, тому благає «Маму Богородицю, щоб допомогла йому у наших шуканнях», але, крім «сумного плачу, з якого «родяться криниці», сподівань ніхто не діждеться (див., «Молитва блудного сина», ст. 101). (Далі буде)

Іван КІДЕЩУК

Славні ювілеї 2010 р.

ОЛЕНА ПЧІЛКА (1849–1930)

Виповняються цього року 80 літ від тієї хвилини, коли шляхетна душа Ольги Драгоманової – яскравої постаті нашої історії – відійшла у вічність. Видатна потеса, прозаїк, драматург, улюблена дитяча письменниця, редактор, талановитий педагог, науковець-етнограф, організатор української мо-

Олена Петрівна Косач
(з Драгоманових) мати
Лесі Українки; літературний
псевдонім – Олена Пчілка

лоді, активна громадська діячка – широко відома під літературним псевдонімом ОЛЕНА ПЧІЛКА. Цей вибраний псевдонім найкраще характеризує її надзвичайну працьовитість і активну участь в найрізноманітніших галузях української культури та громадської праці. Як невтомна трудолюбна бджілка, вона збирала з найкращих квіток світових солодкий нектар пізнання і несла до українського вулика, перетворюючи його на цілющий мед.

Побачила вона світ 29 липня 1849 р. у місті Гадяч на Полтавщині в дворянській сім'ї юриста Петра Драгоманова – літератора, людини освіченої, який виховав своїх дітей у дусі людяності і любові до простого народу. мати мала гарний голос і чарувала своїх дітей рідними піснями.

По родинних переказах, далекий предок Драгоманових був «драгоманом», тобто перекладачем у козацькому війську Богдана Хмельницького.

Оточення було українське, в родині панувала українська мова; ще змалку Ольга наслухалась чудових українських пісень, казок, пізнала всі народні звичаї, обряди.

Значний ідеологічний вплив на формування Ольги мав її старший брат Михайло Драгоманов – блискуча, освічена людина, видатний енциклопедист XIX ст., історик, літературознавець, публіцист, громадський діяч. Його плідна і багатогранна діяльність залишилася взірцем служіння Україні.

Коли Ользі минав дев'ятий рік, батька нестало і відтоді брат Михайло опікувався подальшою освітою сестри. 1861 року він улаштував її в київський приватний пансіон – один з найкращих того часу, де й він сам викладав історію.

Навчання закінчила Ольга у 1866 р. Згодом брат ввів сестру до кола київської інтелігенції, де темою зустрічей була література, музика.

Щодо формування Ольги як літераторки найбільший на неї вплив мав приятель братів Драгоманових Михайло Старицький – визначна постать XIX ст., письменник, відзеркалювач історії України, драматург, організатор і режисер українського театру, перекладач на українську мову класиків світової літератури, редактор, видавець.

Михайло Старицький, який дуже бажав збільшити коло українських письменників, уперше запропонував Ользі спробувати свої сили в перекладі з французької мови на українську казок Андерсена. Її переклади виявилися дуже вдалим і він підбадьорював Ольгу далі перекладати. І дійсно, вона все інтенсивніше працює на ниві перекладів на українську мову творів світової літератури. Перекладає з творів Гоголя, Лермонтова, твори для дітей.

Усе життя Ольга Петрівна і М. Старицький радилися одне з одним, мали однакові думки про задачі української літератури та розширення її рамок, про принципи щодо форми і необхідності вишліфовування мови.

М. Старицький і Ольга інтенсивно разом працювали над великим російсько-українським словником – це тривало навіть кілька десятиліть, – але і над швидким створенням невеликого російсько-українського словника як посібника для перекладачів. Ці словники мали велике практичне значення.

Леся Українка (зліва) та Олена Пчілка серед знайомих. Зелений гай. Фото 1904/1905 рр.

У 1879 р. на Волині Ольга заснувала видавництво «Невеличкий гурток волинський», у якому в 1880 р. видала «Співомовки Степана Руданського». У 1881 р. Ольга надрукувала свої «Переклади з Гоголя». У 1882 р. видала в Києві збірник власних перекладів «Українським дітям». У 1883 р. почала друкувати свої поезії та оповідання в львівському журналі «Зоря».

Ольга була ретельною помічницею М. Старицького у виданні альманаху «Рада». Спочатку, у 1881 р., царська влада не дала дозволу на цей випуск, але невтомні видавці збирали рукописи, вірші, дрібні

твори – може, не всі дуже вдалі, але ціль була заохотити починаючих авторів писати по-українськи. Нарешті пощастило видати два випуски «Ради» – в 1883 і 1884 рр.

Саме в «Раді» письменниця надрукувала свою оригінальну поему «Козачка Олена». За два роки по тому спромоглася на поетичну збірку «Думки-мережанки», Львів, 1886 р.

Як активна учасниця жіночого руху, Ольга Петрівна видає, разом із галичанкою Наталею Кобринською, жіночий альманах «Перший вінок» у Львові 1887 р. Тут появилось її оповідання «Товаришки», де піднято актуальне на той час питання жіночої емансипації, та поема «Дебора».

На початку 1890 років Олена Пчілка була вже відомою письменницею, яку всі поважали. Крім власних віршів, зокрема, для дітей, вона перекладає і переписує на українській мові твори Гете, Гейне, Гюго, Прудона, Овідія, Пушкіна, Лермонтова, Фета, Тютчева, Надсона та ін.

У Київському літературно-артистичному товаристві Олена Пчілка пропагує творчість Шевченка і Котляревського. У Полтаві бере активну участь у відкритті першого пам'ятника Івану Котляревському у серпні 1903 р. З цієї нагоди її промова забороненою тоді українською мовою була сміливим протестом проти національного гніту царської Росії.

Іван Франко високо оцінив прозовий доробок Олени Пчілки, зокрема, романи «Світло добра і любові» і «Чад», у яких віддзеркалено соціально-політичні змагання і боротьбу зароджуючої української інтелігенції. Її комедію «Світова річ» – досить популярну свого часу, – грали кращі українські актори.

Дуже цінні мемуари-спогади надруковані Оленою Пчілкою про видатних сучасників і друзів: Михайла Старицького (1910 р.), «Киевская старина» (1904 р.), Марка Кропивницького (1910 р.), П. Житецького (1911 р.), Миколу Лисенка (видавництво «Час», 1914 р.), Михайла Драгоманова (журнал «Україна», 1926 р.).

Олена Пчілка відома як видавець журналу-тижневика «Рідний край», який почав виходити у 1905 р. у Полтаві. Журнал мав додаток для дітей «Молода Україна», у якому вона виявила себе талановитою дитячою письменницею. І нині її віршики, казки, байки радують наших дітей. Не випадково обрала вона назву цього додатку, зважаючи на її стосунки з творчою молоддю. Ще в '90 роках вона сприяла діяльності гуртка молодих українських письменників. Було засноване їх літературне товариство під назвою «Плеяда» (пізніша назва – «Література»).

(Далі буде)

Ольга ПОРОХІВСЬКА-АНДРИЧ

Віктор ЯНУКОВИЧ

Чи не кожна з-між центральних багатотиражних румунських газет прокоментувала другий тур Президентських виборів в Україні.

З-між заголовків матеріалів визначаються «Янукович захищає свою перемогу на вулиці» з щоденника «Адеверул», «Янукович повертається» з газети «Журналул Націонал» з надзаголовком «Ризикуючий реванш в Україні», чи «Переможений «Оранжевої револю-

Про другий тур президентських виборів в Україні

ЩОДО РИТОРИЧНИХ ПИТАНЬ-ЗАПИТАНЬ...

ції», Янукович обіцяє повернутися обличчям до Росії» з газети «Гундул», або ж: «ОБСЄ заспокоює табір Юлії Тимошенко» з щоденника «Евеніментул Зілей».

Цікавою, по-моєму, є стаття під назвою «Відношення Бухарест-Київ як риторичне питання», яку опублікувала газета «Евеніментул Зілей», хочби лише тому, що вона стосується, зокрема, українсько-румунських двосторонніх відносин.

В матеріалі автора Адріана Кокіно зазначається, що між Румунією та Україною двосторонні стосунки охололи від таких проблем, як український канал Дунай-Чорне море, або ж «порушення прав румунської меншини».

Коментуючи дотеперішні румунсько-українські відносини, колишній міністр закордонних справ Румунії Крістіан Діаконеску сказав: «На рівні фундаментальних принципів порозуміння існувало, однак, на жаль, деякі проблеми тривали надто довго». На думку Діаконеску, у відсутності транскордонного

співробітництва обидві країни втрачають європейські фонди.

Бухарестський щоденник «Евеніментул Зілей» подає також і думку директора Київського інституту євроатлантичного співробітництва Олександра Сушка, який вважає, що чимало з-між українсько-румунських проблем – лише риторичні проблеми, а ще і те, що Україна дуже чутливо ставиться до дебатів стосовно кордонів та пакту Ріббентропа-Молотова. Український аналітик вважає, що і в майбутньому риторична проблематика триватиме та що нова адміністрація в Україні не зробить серйозних змін у відносинах з Румунією. Однак, деяка зміна могла б з'явитися по відношенню до румунської меншини, якій у виборчій кампанії Віктор Янукович пообіцяв більше культурних та політичних прав, в тому числі румунської мови як офіційної регіональної мови.

Іван КОВАЧ

ЗАПОРІЗЬКА СІЧ ТА ЇЇ РИЦАРІ

В той час була честь і слава,
Войськова справа,
Сама себе на сміх не давала,
Неприятеля під ноги топтала.

З НАРОДНОЇ ДУМИ

Запорізька Січ була славною. Вона була вартовою сторожею, яка обороняла волю і віру українського народу. Називалася вона Запорозькою тому, що стояла за Дніпровськими порогами. Порогами називають величезні скелі, які лежать, мов пороги, поперек Дніпра. За тими порогами тягнувся широкий степ аж до Чорного моря. Коло Чорного моря жили татари, народ кочовий, непосидючий, що не займався землеробством, а випасав коней і худобу, нападав на мирних хліборобів, руйнував села. Щоб захистити свою землю від татарів, збиралися молоді люди на границях України, в тих місцях за порогами на островах, що знаходились серед широкого Дніпра і ті свої оселі називали Запоріжжям. Ті острови були важко доступні.

Січ, або кіш, називалось на тих островах місце, “засічене” високими окопами та обнесене часто колом, усі оселі знаходились всередині тієї загороди, наче в коші. На окопах стояли гармати для оборони. Довкола такого коша стояли курені. Це були прості козацькі хати з тесаного дерева, або з хворосту, покриті очеретом.

Курені були обширні, на вигляд вони були подібні до великої кімнати, біля стін стояли столи, коло столів - лави. Над одним із столів висіли ікони, під іконами сидів під час обіду курінний отаман. Під іконами висіли лампадки. Була в кожному курені і піч.

На подвір'ї, перед кожним куренем, стояли величезні казани, в яких кухарі варили кашу. Кухарі довжелезними ложками раз-у-раз помішували кашу в казанах. Поблизу пеклися на великому вогнищі цілі воли та барани. Коли все

товариству і батькам-отаманам й обороняв волю і віру. На Січі не було жіноцтва.

Всі січовики вважалися братами-товаришами. Були вони християнської православної віри і вважали покрови-

Лист козаків до турецького султана. Картина Іллі РЄПНА

було готове, виходили кухарі на вал та розмахували своїми довжелезними ложками, а довбуш бив у казан. Це означало, що обід готовий. Крім куренів була в коші паланка, – це був великий курінь посередині коша. Це було житло кошового та козацьких старшин. В коші жили козаки тільки влітку, на зиму повертались до родини або жили в степах, у так званих зимівках.

Січ була вільне товариство рицарів. Сюди, в це товариство, приймали кожного охочого з умовою бути православної віри, щоб слухав і корився

тількию і заступницею Січі Божу Матір. На Січі була церква Покрови Пресвятої Богородиці, що стояла на майдані біля паланки. Запоріжці дотримувалися такого рицарського звичаю: коли читалося в церкві Євангеліє, всі козаки виймали до половини шаблі і держали їх, поки не прочитано Євангеліє. Це означало, що рицарство завжди було готове обороняти ті істини, котрі благовістує святе Євангеліє.

(Далі буде)
Віргілій РИЦЬКО

Хто іще не бував у Корнуцилі, то нехай постарасться відвідати це село. Там не побачиш ні палаці, ні заводи, ні ферми, лише українських людей.

Корнуцил – невеличке село, розташоване біля шосейної дороги між містами Карансебеш та Решица. З двомовними написами на станції і на вході в село.

На початку ХХ-го ст., вже понад 100 років, тому, осілися тут перші переселенці-українці із Закарпаття, як згадують автори монографії українців Банату «З високої полонини до «Зеленої ліщини» Петро та Іван Кимпяни.

Село Корнуцил адміністративно належить до комуни Палтініш.

Комуна керована сільською радою і примарем Іваном Поповичом, якого вже вдріж обрано мешканцями для примарської роботи. Не помилилися мешканці тоді, коли здійснили цей рішучий крок. Цей факт нам доказують здійснення, отримані протягом часу, відколи пан примар керує справами села. Ось кілька прикладів: у всіх місцевостях, які належать до комуни Палтініш, можна бачити успіхи. Тут порядок, благодать. У кожному селі – водопровід, а в одних уже й каналізація. Тут гарні школи і будинки культури, відремонтовані і на вигляд дорівнюють європейським стандартам.

Корнуцил – родиме село пана примаря. Тут усі дороги асфальтові. Тут знаходиться гарна восьмирічна школа, у якій учаться українські діти, гарне асфальтове подвір'я з приладдям для гімнастики та різних спортивних управ. Знайдеш гарно влаштовані зали класів, різні лабораторії, які відповідають європейським вимогам. Тут навчаються 115 українських школярів і 35 румунських дітей, а в дитячому садку з українською викладавкою мовою – 32

ЗНАЙОМТЕСЬ: КОРНУЦИЛ

дитинят.

Рядом знаходиться величезний двоповерховий будинок культури ім. Івана Шмуляка, приміщення, у якому панує порядок, чистота і все необхідне доброму розгортанню культурно-художніх та виховних заходів, різні кімнати, гарне і приємне електричне світло, санітарні потреби, всіляка посуда і все, що необхідне для доброго ходу різних подій.

Співає «Барвінок»

Тут, у суботу, 16-го січня ц.р., відбувся шостий випуск концерту українських колядок та обрядів. Подія відбулася в недовгий час після урочистого відкриття «Українського дому культури» та фестивалю українських колядок в Тімішоарі. Таким чином можна було бачити, як о 12-тій годині всі учасники наближаються і заходять в зал. На сцені, перед мікрофоном

появляється пан Іван Попович, сільський примар разом із автором цих рядків, виголошуючи хід події, присутність на концерті особливих гостей, художні колективи, присутні на події, і все потрібне для нормального ходу події.

На події був присутній пан Степан Бучута, депутат і голова Союзу українців Румунії, разом із своєю дружиною, пан Юра Глеба, перший заступник голови СУР і голова Тіміської філії СУР, д-р Ада Кручану, завідувача Дирекцією культури і культів Карашсеверінського повіту, Йосип Цігла, голова повітового німецького форуму, панна Камелія Шушко – радник голови повітової ради, Іван Шутак, примар села Конашиль, Г. Нейку – примар міста Аніна разом із своїм заступником, Юра Тюх – голова Карансебешської організації СУР, Василь Шийко – секретар організації СУР м. Решица, інж. Всеволод Вершигора – голова організації СУР міста Аніна, Іван Фурді – голова організації СУР села Зоріле, Дмитро Попович – заступник голови СУР села Конашиль, Іван Ковач – голова Лугозької організації СУР. Брала участь на фестивалі художні колективи місцевостей: Корнуцил, Карансебеш, Конашиль, Зоріле, Решица, Лугож і Шука.

У своїй промові, на відкритті пан Ст. Бучута відмітив успіхи праці Карашсеверінської філії на культурній ниві, те, що посприяло його відвідати цю подію, хоч парламентська праця в ці дні перевтомила його. Приємним сюрпризом було те, що Карашсеверінська філія дістала нову апаратуру для культурно-виховних закладів.

(Далі буде)

Проф. Іван ЛІБЕР,
голова Карашсеверінської
філії СУР

19 лютого 2010 року відбулося засідання Ради СУР

На цю зустріч Виконавчою радою СУР було передбачено:

- представлення фінансового звіту на 2009 р. та завершення інвестицій за 2009 р. а також аналіз плану та пропозицій інвестицій на 2010 рік;
- аналіз культурної діяльності в минулому році і представлення культурних подій на 2010 рік;
- аналіз видань в минулому році та план публікацій і друкарства на 2010 рік;

Степан Бучута – голова СУР і депутат Парламенту Румунії – представив фінансовий звіт за минулий рік по філіях.

Щодо інвестицій на 2010 рік, потрібно завершити у с. Рогожештах (Ботошанського повіту) збудування приміщення СУР і продовжити інвестиційний план в містах Сігет та Арад.

Ірина Мойсей – генеральний секретар СУР – запропонувала закупити три мікроавтобуси для філій, аргументуючи, що грошові витрати на дорожній транспорт за 2009 рік можна амортизувати через декілька років. Поки що, Степан Бучута заявив, що пропозиція до цих пір не є солідно аргументована в тому значенні, що

кошти при використанні таких мікроавтобусів набагато більші.

Микола Корсюк – голова Комісії з питань преси, публікацій і друкарства – нагадав учасникам, що в кожних осередках СУР, в

тому числі у найновіших приміщеннях, потрібно динамізувати культурну діяльність.

Іван Робчук, заступник голови СУР, представив аналіз культурної діяльності за 2009 рік, зупинившись на найважливіших культурних подіях минулого року, підкреслюючи співробітництво СУР з Мініс-

терством культури та культів Румунії, з Посольством України в Румунії та Культурно-інформаційним центром України в м. Бухаресті. У рамках нових культурних подій, які заплановані на 2010 рік, слід згадати декілька найважливіших з-між них: 9 березня (Бухарест) – Вшанування українського національного поета Тараса Шевченка; 5-11 квітня (Тулча) – Ознайомлення з українськими етнічними художниками; 22 травня (Сучава) – Міжетнічний фестиваль «Співжиття»; 29 травня (Сігет) – Конкурс з української поезії; 8 листопада (Ботошани) – День української мови і писемності та інші.

Стосовно видавничого плану на 2010 рік, Микола Корсюк повідомив, що на цей раз будуть надруковані біля двадцяти книжок. Переважну кількість у редагуванні рукописів займає письменник Михайло Михайлюк (9) і поет Микола Корсюк (4).

На пропозицію Степана Бучути, Рада СУР ухвалила, щоб на Конференції молоді, яка відбудеться 27 лютого - 6 березня у Болгарії, нашу меншину представляли Мирослав Петрецький та Микола Колотило.

Роман ПЕТРАШУК

До 20-річчя відновлення Українського православного вікаріату в Румунії – 1990-2010 рр.

СТАВЛЕННЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ ДО ФЕНОМЕНУ НАРКОМАНІЇ

Насамперед ознайомимось з терміном «наркоманія». За сучасним тлумачним словником української мови, наркоманія – це «хворобливий потяг до вживання наркотиків, психічний стан, зумовлений хронічною інтоксикацією внаслідок зловживання наркотичними засобами».

Тут слід зупинитись над іншими двома питаннями, а саме: 1. «наркотик» і 2. «його зловживання». Термін «наркотик» походить від грецького «наркотікос» і означає «приголомшувачий», як «речовина, що збуджує, або пригнічує центральну нервову систему людини, впливає на свідомість і поведінку людини, позбавляючи її життя реальності».

Другий вислів – «зловживання наркотиків» – викликає окрему увагу. Очевидно, що наркотики можуть мати і благородну дію, але ця дія може здійснитись тільки в рамках свідомої і дисциплінованої медицини, де вони набувають іншого сенсу. Андрій Оіштяну, головний румунський науковий дослідник, в цьому питанні називає цей сенс «етноятричним сенсом», тому що він належить традиційній медицині. В такому випадку наркотики є під обережним і строгим керуванням медицини, яка рішає: що вживати, в якій кількості, чому саме необхідне і кому необхідне.

Нас же цікавить питання наркотиків

різного виду, що за рамками медицини, що позбавляють людину всього почуття реальності і прискорюють їй різні хвороби, наглу смерть, або навіть самогубство.

Бажано б вступити в це широке питання крізь призму одного уривка з останнього розділу дуже цікавої книги: «Світогляд, або для чого ми живемо і яке наше місце в світі?», авторами якої є два англійці: Девід Гудінг і Джон Леннок. Книга була перекладена 2003-го року і на українську мову. Останній розділ називається: «Що чекає людину в майбутньому?».

Цей розділ містить пару непересічних висновків, а саме: людина не є результатом еволюції матерії, людина бореться, щоб не була полонена результатами сильної еволюції техніки і, шукаючи своє місце в світі і сенс свого життя, зупиняється на питанні: «Чи смерть є кінцем?».

Де можна знайти сенс нашого життя? Ніде, крім у Христі Господі нашому, а надія на Нього –

«надія на воскресіння, – читаємо в цій книзі, – робить максимально змістовним наше теперішнє життя».

Незаперечною правдою є та річ, що світ повен страждань. Про це Сам Господь сказав: «Страждання зазнаєте в світі, – але будьте відважні: Я світ переміг!». (Ін.16,33). Розв'язуються всі труднощі людські, вилічуються всі рани

наші Тим, Який ранами Своїми нас виздоровив. В цьому жалюгідному стані (страшного) сьогодення одна з найбільших проблем поневолила сильну кількість молоді.

В книзі «Основи соціальної концепції Руської Православної церкви» знаходимо дуже реалістичне пояснення щодо появи і поширення наркоманії.

«Головною причиною втечі багатьох наших сучасників в царство алкогольних, – зазначається в цій книзі –, або наркоматичних ілюзій, є духовна спустошеність, втрата сенсу життя». Велика кількість людства віддаляється від Господа Бога, секуляризується і цим шкодить сама собі. За наукою Св. Ап.

(Продовження на 8 стор.)

Д-р теології,
прот. Микола ЛАУРУК

Дмитро ПАВЛИЧКО

ОЛЕКСА ГІРНИК

21.1.1978 р. в Каневі, на могилі Т. Шевченка, облившись бензином, спалив себе Олекса Гірник на знак протесту проти русифікації та поневолення України Москвою.

Імперія кремлівських богдыханів, Серця розтерті, наче сухарі. А він приїхав з Калуша у Канів Молитися і вмерти на зорі.

Кругом чужа, окупаційна мова, Московщина на берегах Дніпра. Манкуртія від Харкова до Львова – Без пам'яті, без божого нутра.

Нема вітчизни, то й життя не треба, Нема життя, то й серце задмухни! Якби почулось віще слово з неба, Що встане Україна із труни,

Якби якась хатина тої ночі Озвалась рідним голосом з низин, То не точив би він на скроні й очі З каністри, наче кров свою, бензин;

Якби якась тополя чи дорога Козацьку пісню раптом завела, То, може, зняв би він в мольбі до Бога Вінок терновий зі свого чола.

Але стояла тиша, повна болю... По чорних небесах черкнув сірник, І люто плоть свою, немов неволю, Палив і звав до помсти еретик.

За нас, німих, прийняв огонь і муку, На канівській горі згорів за нас. Тоді підходив, клав на попільнику, І цілував золу гірку Тарас.

26.01.2003

Факел Олекси Гірника

У Каневі на Чернечій горі вшанували пам'ять Олекси Гірника, який у 60-ті роковини проголошення IV Універсалу Центральною Радою вчинив самоспалення в ім'я незалежної

України 21 січня 1978 року, близько третьої години ночі, дисидент, розкидавши сотні власноруч написаних листівок, наклав на себе руки, протестуючи проти радянської системи і політики русифікації. До цього вчинку він готувався кілька років - потай писав листівки, які в останні хвилини його життя лягли на могилу Шевченка. На зворотному боці кожної був однаковий текст: «Протест проти російської окупації в Україні! Протест проти русифікації українського народу! Хай живе Самостійна Соборна Українська держава! Радянська, та не російська. Україна для українців! З приводу 60річчя проголошення самостійної України Центральною Радою 22 січня 1918

р. - 22 січня 1978 р. на знак протесту спалився Гірник Олекса з Калуша. Тільки в цей спосіб можна протестувати в Радянському Союзі?!». За офіційну причину смерті видали автокатастрофу, в якій нібито й згорів колишній політв'язень. Влада довго не віддавала тіло рідним, коли ж усетаки дозволила, то ховати наказали, не відкриваючи труни. За часів СРСР ім'я Героя України (звання присвоєно посмертно Президентом Ющенком 2007 року) неодноразово дискредитували вигаданою інформацією про те, що Олекса Гірник був божевільним, п'яницею, релігійним фанатиком. У ті часи правду про цей вчинок поширювало лише «Радіо Свобода». Торік на місці самоспалення поставили пам'ятник у вигляді смолоскипа. Віктор Ющенко свого часу пропонував запровадити в Україні День жертвності 21 січня, як пам'ять про вчинок Гірника. Однак досі це залишилося лише ініціативою.

Назарій ТУЗЯК

Протокольна зустріч українського воєначальника з новопризначеним румунським військовим представником в Україні

Таку зустріч провів 8 лютого ц.р. в Києві начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал-полковник Іван Свида з аташе з питань оборони при Посольстві Румунії в Україні підполковником Мірчею Васіле Жугуріану.

Мета цього заходу полягала в обговоренні питань двостороннього військового співробітництва. За словами українського воєначальника, розвиток відносин між обома країнами, в тому числі і у військовій сфері, обумовлений низкою об'єктивних факторів. «Ми маємо спільні кордони, між нашими народами існують міцні культурні зв'язки, у нас є спільні інтереси у забезпеченні європейської та регіональної безпеки. Крім того, Румунія вже є, а Україна прагне стати повноправним членом європейського та євроатлантичного простору», – зазначив він. Генерал-полковник Іван Свида також відзначив високий рівень співпраці Збройних Сил України та Армії

Румунії в рамках регіональних проєктів, зокрема, багатонаціонального інженерного батальйону «Тиса». Іншим позитивним

гармонія», Іван Свида підкреслив, що важливим напрямом співпраці є взаємодія у питаннях підготовки військ, зокрема, проведенні двосторонніх навчань, а також участь представників Армії Румунії у навчаннях серії «Сі Бриз» та «Репід Трайидент».

У свою чергу новопризначений аташе з питань оборони при Посольстві Румунії в Україні від імені керівної ланки Армії Румунії привітав підписання Плану двостороннього військового співробітництва на 2010 рік. Зауваживши, що деякі пункти цього плану вже активно виконуються, він наголосив, що

прикладом українсько-румунського співробітництва начальник Генерального штабу ЗС України назвав участь у складі Чорноморської групи військово-морського співробітництва «Blackseafor». Звернувши увагу на перспективність розширення кооперації армій двох країн в рамках військово-морської операції «Чорноморська

Міністерство національної оборони Румунії має досвід здійснення процесу трансформації, приведення збройних формувань до стандартів НАТО. У даному контексті румунський військовий представник висловив пропозицію свого керівництва надати українській стороні допомогу в проведенні таких заходів.

СТАВЛЕННЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ...

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

Павла, людина – то «дім» (храм), а в домі потрібно, щоб хтось щось пробував. Людина покликана бути храмом Божим, але цього світ не хоче розуміти і спустошується душевно. Великий український богослов, прот. Степан Ярмусь говорить про «душевне опорожнення людини».

«Душевне опорожнення – це хронічна недуга великої частини сучасного людства, а то й недуга універсальна, кожна порожнеча, а втім порожнеча духовна, – це дуже неприємна недуга. Тепер вона набрала таких розмірів, що її почали студіювати». (З його книги «Іастирське душпастирство»).

Пишучи на тему причини поширення наркоманії, руський богослов ігумен Євменій зазначає: «...людина прагне збільшити кількість позитивних відчуттів. Дехто намагається досягти цього позитивного стану, душевного підйому, використовуючи психо-

Церква Св. Івана Хрестителя.
Монастир Рускова, Мараморощина

активні речовини. Найпоширенішою з-між них є нікотин» (з його книги «Отче, я – наркоман»). Дослідник в світі темряви, апологет наркоманії Гуклей Алдус пише: «Один кубічний сантиметр наркотиків віддаляє будь-яке неприємне почуття» (з його книги «Дивний новий світ»).

(Далі буде)

У Софії Київській відкрили унікальне панно Богородиці

У Софійському соборі в Києві з'явилась нова мозаїка – образ Богородиці, викладений з 15 тисяч писанок. Особливу експозицію з ликом Божої Матері під назвою «Погляд у вічність» було відкрито у переддень Нового року за старим стилем.

Розмальовували писанки 70 художників з усієї України протягом майже 9 місяців. Причому працювали над унікальними візерунками як професіонали, так і аматори. Авторка проєкту Оксана Мась склала все це у семиметрове панно на тлі з сухозлітки. Закріпили його на 54 панелях, змонтованих пізніше в приміщенні Софії Київської.

На роботу витратили 80 тисяч доларів, але продавати унікальний твір художниця не збирається. Панно презентували публіці і передали Софії Київській у дарунок.

Нині авторка прагне монументальне писанкарство вивезти із храму на вулицю. Уже навесні біля будівлі ООН у Нью-Йорку змонтують гігантські сфери зі ста тисяч українських писанок.

ВТІЛЕННЯ ТАЙНОСФЕРИ ДУШІ

(Бібліотеку поета І.Негрюка передано СУР в Сучаві)

Будь-яке зібрання відображає характер і особистість колекціонера, але більше, ніж будь-що, про духовне життя особистості говорять зібрані ним книги. За особистими бібліотеками можна безпомилково судити про інтереси людини, яка їх збирала, її кругозір, сфери її духовного життя.

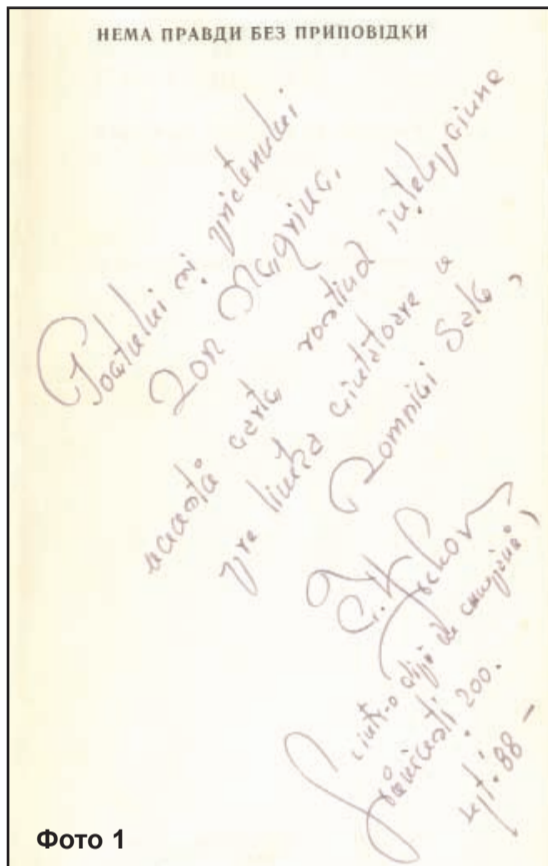

Фото 1

Все, з чим ми стикаємося в житті, залишає слід у нашій свідомості і формує нас - постійно, все наше життя. Тим більше, якщо мова йде про книжки. Свідомість кожної людини - його власний всесвіт. Єдиний, неповторний у своєму роді, унікальний. Як правило, все, написане чи опубліковане письменником - всього лише невелика частка того, що було задумано, виношене ним глибоко в серці, в його «тайносфері», і нам після відходу людини залишається потім відтворювати риси його портрета, його творчої особистості.

Сім'я поета Івана Негрюка передала в дар Союзу українців у Сучаві книги з особистої бібліотеки поета. Усього передано 438 примірників книг, деякі з них в декількох екземплярах. Книги, зібрані поетом, відбивають його різнобічні інтереси в історії, літературознавстві, художній літературі, культурі.

Кожна книга зробила якийсь, у різному ступені, вплив на розвиток І.Негрюка як особистості. У бібліотеці поета широко ображена поезія 60-90-х років двадцятого століття, представлені поети і письменники України, Румунії та інших країн. Багато хто з авторів безпосередньо входили в коло його спілкування, його інтелектуального тягіння. Про це свідчать, зокрема, книги з дарчими написами поетові. Це книги з поезією та прозою, подаровані українськими письменниками Румунії та України, на різних мовах (українській, румунській, російській), серед яких і маловідомі, починаючи письменники, і поети епохального рівня, з надписами зовсім коротенькими - і з розгорнутими, які самі звучать, немов поезія (див. ілюстрацію).

Богдан Мельничук, «Журавлиний міст: Поезії»: «Іванові Негрюкові з приязню та зиченням великого творчого щастя. - Богдан Мельничук, 23 лютого 1990 р., м. Чернівці».

Богдан Мельничук, «Олешківський меридіан»: «Іванові Негрюкові на добру згадку - про минулу зустріч у ріднокраї Михайла Емінеску. - Богдан Мельничук, 23 лютого 1990 р., м. Чернівці».

Борис Бунчук, «Замість центурій: Поезії»: «Поетові Івану Негрюкові з побажанням тільки добра і гарних віршів. Щастя тобі! - Борис Бунчук»

Василь Клім, «Едельвейс»: «Нашому сучасному чудовому поетові Іванові Негрюку, з великою повагою і побажанням нових успіхів у його творчості - від автора. Негостина, 25.10.85».

Василь Клім, «Таємниці лабіринту: Проза»: «Талановитому поетові і другу з глибокою любов'ю і щирістю від автора книжки Василя Кліма - Яси, 30.03.90».

Василь Кожелянко, «Білий і рудий»: «Щирому приятелю і доброму поету Іванові Негрюкові з побажанням натхнення, світла, радості. Від щирого серця - В.К., 24.02.95».

Василь Кожелянко, «Терновий іній»: «Іванові Негрюку, українському поетові з Румунії, доброму приятелю з щирим побажанням добра, натхнення, і ще багато книг. 9.06.94».

Галина Тарасюк, «Свет родника: Стихи»: «Іванку, шануймося, і - будьмо! З любов'ю - Галина Тарасюк, 3.95-08».

Ганна Костів-Гуска, «Цвіте біля хати калина: Поезії»: «Івану Негрюку на щастя. Ганна Костів-Гуска, 18.05.95».

Кость Москалець, «Пісня старого пілігрима»: «Іванові Негрюку з найкращим побажанням щастя, здоров'я і всього що-найліпшого. Кость. 1.02.95, Київ».

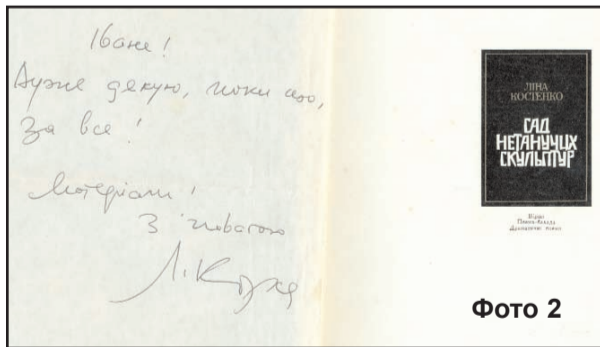

Фото 2

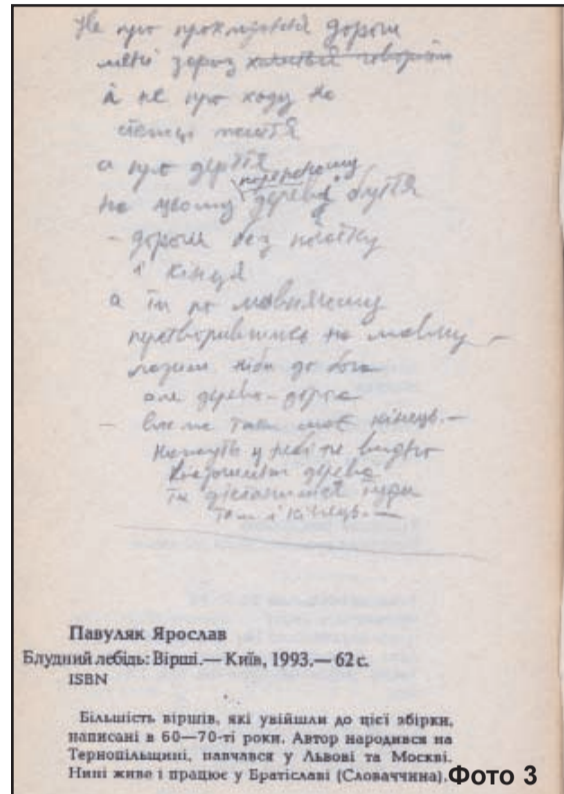
Микола Мірошніченко, «Око»: «Дорогому Іванові Негрюкові дарує своє внутрішнє око «Циклоп» із-над Дніпра. 27.02.90, м. Київ».

Микола Рачук, «Стоок: Поезії»: «Вірю, що ця збірка буде в надійних руках, а тому вдячний задалегідь. Автор. 12.11.96»; і цю ж саму книжку поет ще дарує з надписом: «Прекрасному поету Іванові Негрюку на свято Богородиці. 1993. М. Рачук»

Мирослав Лазарук, «Покрова: Поема і поезії»: «Дорогому Іванові Негрюку - чудовому поетові, гарному чоловікові, з надією на гарні зустрічі і дружбу. 14.04.94. Щиро - Мирослав».

Михайло Небиляк, «Неспокій весни: Лірика»: «На добру пам'ять від автора. Сігет, 11.07.92».

Павло Романюк, «Спектри»: «Поетові Івану Негрюку з пошаною й побажанням успіхів і щастя в творчій праці. Поетові І. Негрюку мої «Спектри» взамін «Екстазів». 25 лютого 1990 року, Павло Романюк».

Тамара Чевернюк, «Джерельні веретена: Поезії»: «Іване! Хай в Долі твоєї і душі сяють чисті джерела Віри, Надії, Любові і дзвонять лишень святочні дзвони українського слова! 17.05.91. Тамара. Чернівці». (див. ілюстрацію н-р).

Це книги, подаровані видатним українським письменником і громадським діячем Румунії Степаном Ткачуком: «Хвилина, зупинись: Проза»: «Дорогому Іванові Негрюкові на добру згадку і щире бажання, щоб він став тим поетом, за яким віками тужить українська душа. - М. Бухарест, 19.02.1990», «Сміх і плач слів: Поезії»: «Дорогому Іванові Негрюкові, великому поетові нашої поезії, з любов'ю, довір'ям і вдячністю. Хай йому поетові та у всьому щастить! - М. Бухарест, 25.04.86» (див. ілюстрацію).

Це книги з власноручними надписами видатних українських письменників та громадських діячів, які увійшли в історію української літератури ХХ сторіччя:

Ліна Костенко, «Сад нетанучих скульптур»: «Іване, дуже дякую, поки що, за все! Матеріали! З повагою - Ліна Костенко», (див. ілюстрацію).

Іван Драч, «Вибрані твори в двох томах»: «Іванові Негрюкові з побажанням усього найкращого - 16.05.89».

Це книги-нагороди, наприклад, книга Євгена Маланюка «Поезії» подарована поетові з надписом «Іванові Негрюкові за участь в Шевченківському конкурсі. - М.Чернівці, березень 1993 р.». На полях деяких книг залишилися записи, зроблені власноруч поетом він уважно читав ці книги.

(Далі буде)

Докт. філ. наук
Людмила МОРОШАНУ,
вик. обов'язки заступника голови
Буковинського округу
Союзу українців Румунії

До 196 річниці від дня народження Т. Г. ШЕВЧЕНКА

«...На славу нашої преславної України»

3 Новорічних листів Шевченка 1858 року

Василь ГЛИНЧАК, м. Львів

Напевне, це був найщасливіший Новий рік у його житті - 1858й. Перший Новий рік на волі після десяти років заслання. Зустрічає його в Нижньому Новгороді, де майже на

Погруддя Шевченка в м. Бухаресті

півроку поета затримала жандармська заборона в'їзду до Москви і Петербурга. Але це дрібниця! Він вільний! Здоровий. Багато малює. Переважно портрети. Пише, зокрема, "Неофіти" і триптих "Доля. Муза. Слава". Ходить на вистави. Захоплюється юною артисткою. Буває в гостях і приймає гостей. Знаменитий актор Михайло Щепкін з Москви примчав - а це майже п'ятсот верст! - щоб обняти свого друга. І, звичайно, він, Шевченко, отримує багато листів. Озиваються всі, хто не смів писати, коли він був там - "в степу безкраім за Уралом". Радісно збуджений, сповнений передчуттям повернення до творчості, до мистецтва, до нового життя, вдячний за вияви уваги, пошани й любові, він теж розсилає листи. 2 січня пише до графині Анастасії Толстої, яка разом з чоловіком, президентом Академії мистецтв Федором Толстим зробили все можливе, щоб вирвати його на волю. Аж п'ять листів пише через день - 4 січня. Один - до письменника С.Аксакова з приводу його, Шевченкових, повістей. І чотири до своїх співвітчизників-українців: Михайла Максимовича, Михайла Лазаревського і Пантелеймона Куліша. Пише, звичайно, українською, яку він і запровадив у листуванні між земляками. Як сказав один дослідник, - з Шевченком в Україні це стало нормою. Прочитаймо ж і ми ті листи, щоб відчувати разом з їх автором радісний подих волі та новорічних надій.

До М. О. Максимовича 4 січня 1858. Нижній Новгород

Я ще й досі не охолонув од мого дорогого гостя, і досі ще стоїть він у мене в очах і не дає мені спокою ні вдень, ні вночі. Просив оце, щоб

написати тобі письмо любенько та подякувати тобі за твої дорогі подарунки. Так що ж, така нісенітниця в голові ходить, неначе, крий Боже, з похмілля. Завдав він мені свято. Так учистив, що аж пальці знать. Вибач мені, мій голубе сизий, ради великого Бога, що я тобі так оце нашвидку пишу, ейБогу, нічого в голову не лізе, крім нашого великого чудотворця Михайла Семеновича. Дасть Бог, трохи одпочину та напишу тойді тобі тихесенько, гарнесенько, та може, ще, як Бог допоможе, і віршами. А тепер цілую тебе, моє серце, за твої подарунки, поздоровляю з Новим годом і молю Господа милосердного послати тобі долголетие і здоров'я, на славу нашої преславної України. Поцілуй за мене свою хорошую, добрую пані, а мою щирю землячку, і други мої іскренні, не забувайте кобзаря, убогого і щиро вас люблящого.

Т. Шевченко

До М. М. Лазаревського 4 січня 1858.

Нижній Новгород Вибач мені, моє серце, мій голубе сизий, що я так давно до тебе не пишу, нічого було писати. А тепер набралось так багато того писання, що ніколи писати. Добрий оцей чоловік завтра їде в столицю, зайде до тебе, іти з ним, як матимеш час, добре набалакаєшся. Приїжджав до мене колядувати старий М.С.Щепкін, то я після його колядки ще й досі хожу, неначе після похмілля. Нехай йому господь шле добре здоров'я. Поздравляю тебе з Новим годом. Дай Кулішеві купу сребром і поцілуй за мою графиню Настасію Івановну, і

Погруддя Шевченка в с. Негостина Сучавського повіту

більш нічо. Ніколи. Не забувай мене, голубе мій сизий. Чи не знаєш ти, де живе отой Жемчужников (Лев Жемчужников - росіянин, аристократ, син сенатора. В юності, захопившись поезією і мистецтвом Шевченка, зворушений його трагічною долею, допомагав йому грішми після заслання. Як художник продовжував започатковане Шевченком видання

"Живописна Україна" - "Пошта")? Як знаєш, то напиши мені. Метлинського я отримав, спасибі тобі. Прошай, моє серце.

Т. Шевченко

Погруддя Шевченка в м. Сату-Маре

До П.О.Куліша 4 січня 1858. Нижній Новгород

Позавчора отримав я твоє третє письмо та ще й з грішми 250 карбованців. Спасибі тобі і тому щедрому землякові, що купив мою невольничу роботу. Спасибі вам, други мої сердечні: зрадували ви мене з великим святом. Нехай вам так Господь допоможе во всіх ваших начинанях, як ви мені тепер помогли. Препоганий Нижній Новгород. Копійки нема де заробити: думав уже писати Лазаревському, аж гульк - неначе з неба впали гроші, та ще й на Новий рік. Спасибі вам, друзі мої! Оповідання Вовчка ще не отримав. А "Граматка" твоя так мені на серце пала, що я не знаю, як тобі й розказати. Розкажу колись, як дасть Бог побачимось, а тепер тільки дякую, іще раз дякую, і більш нічого. Копу грошей возьми у М. Лазаревського. З "Чорної ради" тепер не нарисую тобі нічого: нема моделі, нема нічого перед очима нашого українського, а брехать на старість не хочеться. Не хочеться рисувати так, абищо. Тепер посилаю тобі з оцим добрим чоловіком, з Овсянниковим, свої "Неофіти". Ще недобре викончені. Перепиши їх гарненько й пошли з цим же Овсянниковим старому Щепкіну. Наробив він мені оцей старий лиха: приїжджав до мене на святках колядувати. Я й досі ще хожу неначе з тяжкого похмілля од його колядок. Учистив старий аж пальці знать. І де в його узялась така жива, сердечно трепещуща, жива натура? Диво, та й годі! Оставайся здоров, мій брате, мій друже єдиний. Нехай тобі Бог помагає во всіх твоїх добрих начатках. Не забувай мене, твого щирого рідного брата Т.Шевченка. Шли мені швидше свого Вовчка. Та будь здоров з Новим годом.

Т. Шевченко

Акт Злуки УНР і ЗУНР: втілення і крах ідеалу Соборної України

Ідея Соборності генетично закладена в українцях з давніх-давен. Від часів феодального дроблення Київської Русі вона стала однією із запорук збереження нашої державності та національного самоусвідомлення. У найважчі часи національної історії кращі сини України-Русі озброювалися нею для боротьби з ворогами. Сама ж ідея соборності немислима без ідеї державності, без національного поступу. Кращі провідники України — Володимир Великий і Ярослав Мудрий, Володимир Мономах і Ярослав Осмомисл, Роман Мстиславич і Данило Галицький, Богдан Хмельницький і Іван Виговський, Петро Дорошенко і Іван Мазепа в різні часи й за різних історичних обставин намагались втілювати її в життя. Після втрат державної самостійності та ознак державної організації Україною, в нашому народі ніколи не затухала ватра надії на відновлення державотворчого життя і відчуття належності до великої соборницької та єдинокровної нації.

Навіть будучи поділеними між кількома чужинними державами українці завжди вірили і сподівалися на національне об'єднання. Кращі з нас боролися й жертвували життям за здійснення цих мрій та сподівань. Після більш як століття по ліквідації Гетьманщини український народ був поділений між двома імперіями — Австро-Угорською та Російською.

Революційний 1917 рік у Росії змінив царат, і українці поряд з іншими народами отримали історичний шанс відновити власну державність. На теренах Наддніпрянщини постала Українська Народна Республіка, яка вже наступного (1918) року IV Універсалом Центральної Ради і на мирових переговорах в Бересті з країнами Четверного блоку твердо заявила про соборницьку перспективу своєї державної політики. Українська Держава, що наприкінці квітня 1918 р. змінила УНР, у формі гетьманату оголосила соборність історично-етнографічних земель офіційним курсом державотворчого поступу. Соборницька концепція Гетьмана П. Скоропадського ставила за мету і була спрямована на об'єднання в єдиній Українській Державі Бессарабії, Придністров'я, Берестейщини, Гомельщини, Стародубщини, Курщини, Білгородщини, Рильщини, Донщини, Кубані, Криму, Холмщини, Карпатської України, Буковини, Підляшшя, Східної Галичини.

Національно-визвольний рух набирив потуги і на західноукраїнських землях. Революція 1918 р. в Австро-Угорщині посилила надії українців Наддністров'я на здобуття права власного самовизначення, а факт існування державності на Великій Україні надавав їм упевненості в неминучості об'єднання нації в єдиній Українській Соборній Самостійній Державі.

6 жовтня 1918 р. на урочистому відкритті Державного Українського університету в Києві велике враження на

присутніх справила коротка промова представника західноукраїнських земель, члена австрійського парламенту д-ра Л. Цегельського, який зокрема виголосив: «Переповнене моє серце почуттям радості і тріумфу! Сьогодні положено найкращий камінець під будучину українського народу. Українська нація прилучилася до європейської культури, і це прилучення є найкращою запорукою, що Україна не загине. Я вірю, я певен в тому, що ви, браття, пригорнете й нас, галичан, до себе...». Злука двох частин одного народу закономірно мусила настати, її передчуття вже віяло у повітрі.

Тим часом, 18 жовтня 1918 р. у Львові сформувалася Українська Національна Рада (УНРада) на чолі з Євгеном

намір творити національну державність і інкорпоруватися у єдину соборну структуру з гетьманатом, який існував тоді на Великій Україні. Перші листівки учасників листопадового чину заявляли про проголошення на західних землях «Української Держави», адже саме таку офіційну назву мала гетьманська держава по обидва береги Дніпра зі столицею в Києві. Проте перебіг зовнішніх військово-політичних обставин і внутрішньої соціально-політичної ситуації кардинально змінили шлях об'єднувчих тенденцій і намірів усіх суб'єктів тогочасного українського політикуму.

Тим часом на Наддніпрянщині радикальна соціалістична опозиція готувалася до повалення гетьманату П. Скоропадського. 5 листопада УНРада вислала у

Майдан Незалежності в Києві

Петрушевичем, яка взяла у свої руки провід національно-визвольного руху в західноукраїнських землях. Наступного дня (19 жовтня) вона проголосила, що Східна Галичина, Північна Буковина та Закарпаття, які «творять цілісну українську територію, уконституїуюються... як Українська держава».

1 листопада 1918 р. у Львові перемогло збройне повстання, внаслідок якого заступник урядового намісника Галичини та делегація УНРади підписали акт про передачу останній всієї повноти влади. З листопада 1918 р. на 10-тисячній українській маніфестації в Чернівцях УНРаді було передано всю повноту влади на Буковині. Листопадовий чин, цей державотворчий переворот на наших західних землях, змобілізував і об'єднав та згармонізував галицьких українців, тобто всі їхні партії, в одну українську державницьку громаду, чого не можна було ніяк довершити на Великій Україні. Українці Галичини одразу ж заявили про

Київ двох представників (Й. Назарука і М. Шухевича), щоб встановити контакт з гетьманським урядом і визначитися щодо якнайшвидшого об'єднання західноукраїнських земель з Наддніпрянською Україною.

6 листопада 1918 р. Й. Назарук та М. Шухевич були прийняті Гетьманом П. Скоропадським. Делегати просили в голови Української Держави допомоги у протистоянні полякам. Уряд Гетьмана, згідно з бюджетним зведенням, виділив з державної скарбниці графом надзвичайних видатків у допомогу Західній Українській Республіці 6 млн крб., кілька вагонів одягу, взуття, зброї, цукру, 10 млн австрійських крон. Крім того, нелегально в розпорядження Української Галицької армії (УГА) було надано летунську сотню, а також перейти кордон на допомогу ЗУНР було запропоновано й корпусу Січових Стрільців.

(Далі буде)

Павло ГАЙ-НИЖНИК

ВІТАЄМО 96-річного ЮВІЛЯРА, співробітника г. «Вільне слово» Миколу ЛЯСЕВИЧА!

Шановному
письменнику
Миколі
Лясевичу
виповнилось 96
літ.

Народився п.
Лясевич 17 січня
1914 р. у с. Мала
Кисниця

Ямпільського району, що на Поділлі в
Україні.

2001 р. появилась збірка віршів і
пісень «Краплина живої води» у
видавництві Мустанг, фінансована
Союзом українців Румунії.

Знаємо п. М. Лясевича ще з початку
'80 років, коли виступав зі своїми
віршами в Літстудії при Спілці
письменників Румунії.

Пише шановний М. Лясевич і вірші
для дітей та багато перекладає з
румунської класики.

Газета «ВС» бажася шановному
Миколі Лясевичу «На многая і благая
літ!»

М. ЕМІНЕСКУ ДО ЗІРКИ

До зірки далечинь така,
Що сяйво її сходить
У тисяч років світових,
Поки до нас доходить.

Може, десь згасла по пуні
В лазурному просторі,

Її проміння лиш тепер
Блищить у нашім зорі.

Ікона мертвої зорі
В далечині блукає:
Сьогодні бачимо її,
Хоч вже її й немає.

Також, коли наша тугб
В глибоку ніч впадає,
Любов ізгасшої й вогонь
Ще довго нас шукає.

М. ЕМІНЕСКУ

СОННІ ПТАШЕЧКИ

Сонні пташечки зібрались,
Прилетіли в гнізда наніч,
Між гілками заховались –
Надобраніч!

Потічки перешептались,
А діброва дише вільно,
Квіти теж позасинали –
Спи спокійно!

Пропливе й ота лебідка,
В комишах собі ночують,
Ангели твій сон солодкий –
Хай чатують!

Всю картину фесрійну
Променем залито наніч,
Все навколо гармонійно –
Надобраніч!

Переклади
Миколи ЛЯСЕВИЧА

УКРАЇНСЬКИЙ АЛФАВІТ ОТРИМАВ ОФІЦІЙНУ ТРАНСЛІТЕРАЦІЮ ЛАТИНИЦЕЮ

Кабінет міністрів України
своєю постановою від 27
січня ц.р. затвердив
офіційно транслітерацію
українського алфавіту латиницею.

Згідно з прийнятою постановою,
українська буква Аа відповідатиме
латинській Aa, Бб – Bb, Вв – Vv, Гг
Дд – Dd, Ее – Ee, Єе – Ye (на початку
слова), іе (в інших позиціях), Жж –
сполученням Zh zh, Зз – Zz, Ии – Yu,
Іі – Ii, Її – сполученням Yi (на
початку слова), і (в інших позиціях),
Йй – Y (на початку слова), і (в інших
позиціях).

Крім того, Кк передається
латинською Kk, Лл – Ll, Мм – Mm,
Нн – Nn, Оо – Oo, Пп – Pp, Рр – Rr, Сс
– Ss, Тт – Tt, Уу – Uu, Фф – Ff, Хх –
Kh kh, Цц – сполученням Ts ts, Чч –
сполучення Ch ch, Шш – сполучення
Sh sh, Щщ – сполученням Shch shch,
Юю – сполученням Yu (на початку
слова), іц (в інших позиціях), Яя –
сполученням Ya (на початку слова),
іа (в інших позиціях).

Буквосполучення «зг» переда-
ється латиницею як «zgh», на
відміну від «zh», що відповідає
українській букві «ж». М'кий знак
(Ьь) та апостроф (') латиницею не
передаються.

Різноманітність слов'янської культури

Кожного року Асоціація
славистів Румунії організовує
культурні події й симпозіуми,
на яких представники різних
слов'янських держав представляють свої
культурні цінності, роблять їх відомими
для своїх «братів по спільному сло-
в'янському кореню». За цілий рік орга-
нізовуються декілька таких симпозіумів,
а 10 грудня відбулася остання на 2009 рік
наукова сесія.

Тут були присутні більшою мірою
члени Кафедри слов'янських мов,
представники таких мов, як: польська,
сербська, словацька, було запрошено
професорів з Кафедри російської мови,
прийшло багато студентів.

Симпозіум відбувся на Факультеті
іноземних мов та літератур Бухаресть-
кого університету, і тут були представлені
круглі річниці, або від смерті, або від
днів народження видатних письменників
слов'янського походження. Його

відкрила пані проф. Антоанета Олтяну,
яка після короткої промови дала слово
Керівнику кафедри слов'янських мов та
голови Асоціації славистів Румунії проф.
Константину Джамбашу. Його слово було
про видатного польського письменника
Зигмунда Крашінського (1812-1859), від
смерті якого 2009 року сповнилося 150
років. Представивши нам біографію
письменника, пан Джамбашу проана-
лізував також його два головні твори
«Nedivina comedie» та «Irydion».

Потім слово було дано пані проф.
Октавії Неделку, представниці сербської
мови, яка говорила про Оскара Давічіо,
сербського письменника, від народження
якого сповнилося сто років. Словацьку
мову представляла пані проф. Дагмар
Марія Анока, вона розкривши чудові
твори Маргіти Фігулі, від народження
якої сповнилося 150 років.

Як я вже сказала, на симпозіумі були
також присутні представники російської

мови, і всі вони говорили про творчість
Гоголя в зв'язку з тим, що 2009 року
сповнилося 200 літ від народження
великого письменника. Першим говорив
проф. Вірджіл Шоптеряну на тему
«Культура сміху у Гоголя та Булгакова».
Потім представила цікаву тему пані
Аксінія Красовська «Біографічні та літе-
ратурні порівняння між Гоголем та
Булгаковим».

Остання доповідь належала проф.
Антоанеті Олтяну. Вона звучала так:
«Народна уява у новелі Гоголя «Вій».
Вона показала також уривок із фільму
«Вій», який появився на екранах ще в
1967 році.

На закінчення було показано ма-
ленький артистичний фільм про Гоголя,
основою створення якого є його лист-
тування з друзями.

Марія ГОЩУК

◆ С Т О Р І Н К А Д Л Я Д І Т Е Й ◆

21 ЛЮТОГО – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ!

Кожен народ має свою мову, своє письменство. А кожна мова має властиві лише їй риси. З давніх давен людство любило, зберігало і збагачувало свою мову.

За рішенням ЮНЕСКО 21 лютого всі народи Землі відзначають Міжнародний день рідної мови.

Історія свята, на жаль, має дуже трагічний початок. Це тому, що 21 лютого 1952 р. у Бангладеші влада жорстоко придушила демонстрацію протесту проти урядової заборони на використання в країні бенгальської мови. Відтоді цей день у Бангладеші став днем полеглих за рідну мову. З того часу минуло багато років. Аж у жовтні 1999 року на Тридцятій сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО було запроваджено Міжнародний День рідної мови.

Олена ПЧІЛКА

РІДНЕ СЛОВО

*Так довго сподівана, ждана година
Настала для рідного слова мого:
Не так, як приборкана, смутна пташина,
Озоветься воно із затишку свого;
Не так, – весняним жайворонком у полі
Українська мова тепер залуна
І гомоном вільним по всьому роздолі,
По всій Україні озветься вона.
Дарма, що по небу весняному тучі
Громадою темною швидко летять,
Не страшно пташині ні грому, ні бучі –
Крізь хмари бо промені сонця мигтять!
Дзвінкий жайворонок то вгору, до сонця,
Зів'ється, де сяє йому любий рай,
То пісню співа й до людського віконця... –
Лети ж, рідне слово, лети в рідний край!
(1908)*

Д. БРИЛІНСЬКИЙ

МОВА УКРАЇНСЬКА

*Мова українська - то Шевченка слово,
Лесі Українки і Марка Вовчка.
Мова українська - то дарунок Бога.
Це барвисте слово генія Франка.*

*Мова українська - це і степ широкий,
Це сади вишневі і гаї, ліси.
Мова українська - океан глибокий
Мудрості народу - вічної краси.*

*Мова українська - це велика сила
Прадідів великих, це духовний світ.
Це борців безстрашних братської могили,
Голод смертоносний і жорстокий гніт.*

*Мова українська - берегиня наша,
Пісня материнська, голос немовлят.
Мова українська - це достатку чаша
І найбільше свято із відомих свят.*

*Мово наша рідна, йди широким кроком
Впевнено і гордо в світле майбуття.
Не лякайся, мила, цих тривожних років.
Ти для нас - єдина і на все життя!*

М. ГАЙ

ЯКИЙ БУВАЄ СНІГ?

*Засперечалися снігові подо-
рожники – маленькі, з горобців,
північні пташки. Не можуть
вирішити, який буває сніг. Літають,
перепитують:*

*– Який буває сніг?
– Золотий! – відповів ранок,
висвічуючи морозну тундру.
– Блакитний, – сказало денне
чисте небо.
– Синій, синій, – прошепотіли тіні
старих модрин.
– Хо-о-лодний! – крякнула качка,
ховаючи дзьоб під крило і підгинаючи
лапку.
– Теплий, – пробурмотіла біла
куріпка і зарилась у кучугуру
подрімати.*

*– Легкий, легкий, легкий! –
прошумів вітер і закружляв, ніби пух
кульбабки, густі сніжинки.*

*– Важкий! Дуже важкий! –
зітхнули гілки кедрового стелюха,
притиснуті до землі вагою снігових
наметів.*

*– Червоний-червоний! – сказала
вечірня зоря, спалахнувши над
вершинами сопок.*

*– Срібний, звичайно! – посміхнувся
ясний місяць, піднімаючись з-за гір до
зірок.*

*Тайгу і тундру до самого океану
пролетіли снігові подорожники і все
питали, питали.*

Так і не взнали, який же сніг.

◆ С Т О Р І Н К А Д Л Я Д І Т Е Й ◆

З ПОУЧЕННЯ КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА МОНОМАХА

Шукаючи традиційних джерел типового українського виховного ідеалу, не можемо поминути чи не найстаршого нашого пам'ятника із цієї ділянки: поучення дітям князя Володимира Мономаха (панував у Києві 1113-1125). Воно - не лише важливий документ часу, але й образ світогляду тодішньої України, а щонайменше - її проводу. Та має воно, безперечно, понадчасову вартість і, якщо змінити те, що необхідно змінити з уваги на інші часи й обставини, - воно може причинитися немало до розгляду нашої теми.

«Що таке людина, як подумаєш про це? Велика розумом людина, та не може досягнути вона всіх чудес землі. Дивіться, як все мудро влаштовано на світі, як небо влаштовано, або як сонце, або як місяць, або як зірки, і тьма, і світло, і земля як на водах покладена, Господи, завдяки волі твоїй...

... Прочитавши оці слова, діти мої похвалять творця всього земного і небесного, а все, що дали, то мого слабого розуму повчання.

Перш за все, не забувайте убогих, а якщо можете, по силі своїй, годуйте їх і подавайте сиротам. І вдову захистіть, не дайте сильним губити людину. Хто б не був, правий чи винний, перед вами, не убивайте й не веліть убивати його, якщо і завинив хто у смерті, не губіть християнської душі.

... Ніколи не майте гордощів у своєму серці і розумі, а скажіть: сьогодні живий, а завтра помру: смертні ми. Старих шануйте, як батька, а молодих, яко братів... При старших годиться мовчати, премудрих слухати, старшим підкорятися, з рівними і молодшими мати згоду і бесіду вести без лукавства, а щонайбільше - розумом вбирати. Не лютувати словом, не ганьбити нікого в розмові, не сміятися багато. Очі тримати донизу, а душу - вгору.

... Хворого навідайте, покійника проведіть в останню дорогу, бо всі ми смертні. Не проминіть людину, не привітавши її, і добре слово їй мовте.

... Що вмієте, того не забувайте, а чого не вмієте, того навчайтесь...

... Добро своєю рукою сіючи, не

лінуйтеся ні на що хороше і хай не застане вас сонце в постелі. Так робив мій батько покійний і всі добрі мужі. На світанні, побачивши сонце, з радістю прославте день новий і кажіть: «Господи, подай мені літо до літа, щоб я чесно й добром виправдав життя своє...»

Прочитавши оцю грамотицю, постарайтесь робити добрі діла на землі...».

Володимир МОНОМАХ

Відповіді на кросворд з минулого числа

Горизонтально:

1. струни. 4. місяць. 10. день. 11. м'ясо. 12. комбайн. 15. лице. 16. валет. 18. слон. 19. смерть. 20. камінь. 24. вовк. 25. річка. 26. коса. 28. повітря. 32. лижі. 33. роги. 34. скриня. 35. магніт.

Вертикально:

2. тінь. 3. небо. 5. іній. 6. цвях. 7. бджола. 8. цибуля. 9. вогонь. 13. веселка. 14. усмішка. 16. вітер. 17. трава. 21. світло. 22. ячмінь. 23. часник. 27. їжак. 29. один (решта повтікали). 30. риба. 31. зорі.

О. СЕНАТОВИЧ

СНІГОВИК- ПИТАЙЛИК

*Сніговик Моркв'яний Ніс
вгору віника підніс і питає:
– Перехожі, чом на мене ви
не схожі?*

*Я стою, а ви в бігах,
ви у пальтах, у шапках...
Гей, скажіть, у вас носи,
як у мене, – для краси?*

ВІДГАДАЙТЕ!

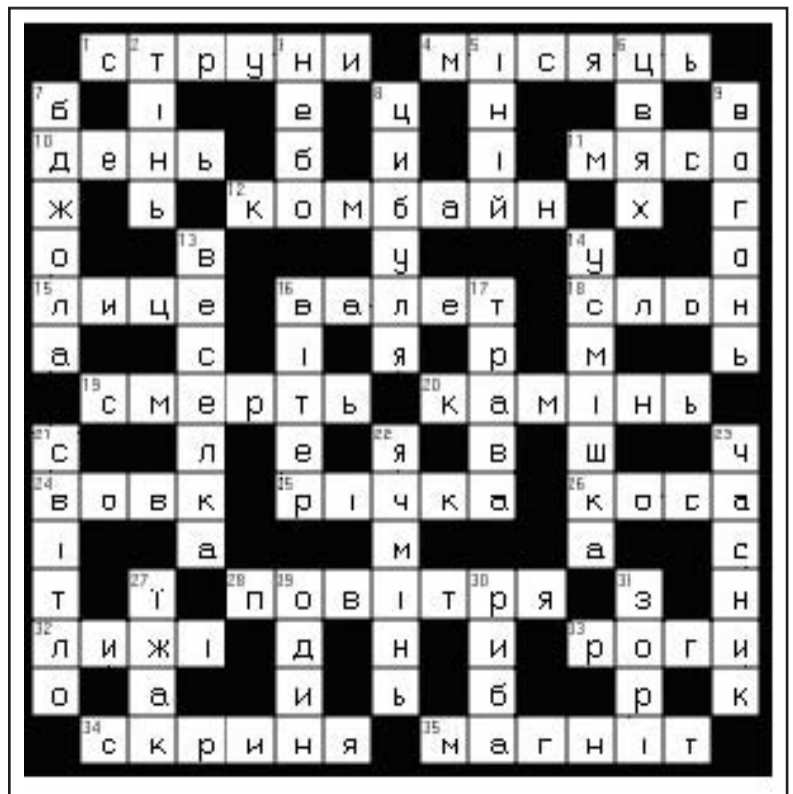
ХТО Я?

*В нас однакове ім'я.
А скажіть, хто брат, хто я?
Я скажу: «З дерева лечу».
Брат: «Я поштою прилечу».*

* * *

*Двоскладове, яснокриле,
Світу я тепло даю.
І тоді я людям миле,
Коли другий склад гублю.*

*(До якої частини мови
належать ці слова?)*

Кандидатура України до складу непостійних членів Ради Безпеки ООН на період 2016-2017 років

Україна була серед перших держав, які поставили свої підписи під Статутом Організації Об'єднаних Націй.

Як держава-фундатор України розглядає ООН як унікальний механізм глобального багатостороннього співробітництва. Саме тому від часу проголошення незалежності у серпні 1991 року членство України в ООН було визначено одним з пріоритетів нашої зовнішньої політики. Наша держава неухильно дотримується цілей та принципів Статуту ООН, робить помітний внесок до справи забезпечення миру та безпеки в усьому світі, роззброєння, економічного та соціального розвитку, зміцнення міжнародного права та захисту прав людини. Визнанням здобутків нашої держави стало обрання України до складу непостійних членів РБ ООН на період 1948-1949, 1984-1985, 2000-2001 рр.

Україна є активним учасником переговорного процесу щодо реформування ООН, спрямованого на активізацію та демократизацію діяльності Організації. Саме під головуванням представника України на 52-й сесії Генасамблеї ООН було схвалено Всеосяжну програму реформи Організації.

У своїй зовнішній політиці Україна докладає значних зусиль задля підтримання міжнародного миру, регіональної безпеки та стабільності. З перших років незалежності Україна стала вагомим державою-контрибутором у діяльність ООН з підтримання миру. Варто навести лише деякі факти: більше 34 тис. осіб військового та цивільного персоналу з України виконували почесну миротворчу місію під прапором ООН; географія участі України в миротворчих зусиллях ООН поширилася від Гватемали до Тимор-Леште, від Хорватії до Мозамбіку; Україна надає значні повітряно-транспортні послуги для гуманітарних операцій ООН в Африці; Наша держава ініціювала розробку та прийняття ГА ООН у 1994 р. Конвенції про безпеку персоналу ООН та пов'язаного з нею персоналу; у ході 57-ї сесії ГА ООН держави-члени одноголосно підтримали ініціативу України оголосити 29 травня Міжнародним днем миротворців ООН.

Виходячи з нагальної необхідності розробки світовою спільнотою ефективних заходів боротьби з тероризмом,

Україна приєдналася до глобальної антитерористичної коаліції, підтвердивши свою готовність докладати максимальних зусиль до спільної боротьби з міжнародним тероризмом, насамперед у рамках ООН. Наша держава є стороною усіх 13 чинних універсальних антитерористичних договорів ООН.

Україна зробила історичний внесок у глобальний процес ядерного роззброєння, добровільно відмовившись у минулому від третього за потужністю арсеналу ядерної зброї в світі. Ми послідовно виступаємо за скорочення ядерних арсеналів держав, зниження ролі ядерної зброї у військово-стратегічних концепціях, зміцнення режиму ядерного нерозповсюдження з одночасним забезпеченням законного права всіх країн на мирне використання ядерної енергії. Україна підписала і ратифікувала Договір про нерозповсюдження ядерної зброї, Договір про всеосяжну заборону ядерних випробувань, наша держава є членом Міжнародної агенції з атомної енергетики (МАГАТЕ) з чинною угодою про гарантії та додатковим протоколом до неї, а також активним учасником усіх режимів експортного контролю. У той же час Україна переконана в тому, що реальне та ефективне роззброєння і нерозповсюдження повинно йти паралельно із створенням та практичним виконанням глобальних гарантій безпеки, суворим дотриманням державами та міжнародними організаціями основних норм і принципів міжнародного права, а також встановленням у міжнародних відносинах атмосфери взаємної довіри. Роззброєння та нерозповсюдження мають стати частиною більш широкої системи інструментів в галузі підтримання міжнародного миру та безпеки.

У цьому контексті, за 18 років незалежності Україна досягла успіху у створенні однієї з найбільш ефективних і надійних національних стратегій у цій галузі.

Одним з важливих напрямів є участь України в діяльності ООН у галузі заохочення та захисту прав людини і основних свобод, забезпечення універсальності та неподільності громадянських, політичних, економічних, соціальних та культурних прав людини, включаючи право на розвиток. Свого часу Україна підтримала ініціативу щодо створення Ради з прав людини (РПЛ), взяла

активну участь у процесі її розбудови, у 2006 році була обрана до її першого складу, а у 2008 році – переобрана на другий термін.

В травні 2008 року під час 2-ї сесії Робочої групи з Універсального періодичного огляду (УПО) процедури УПО була ухвалена доповідь щодо дотримання прав людини в Україні. Позиція України в РПЛ базується на традиціях толерантності та поваги до прав людини, які глибоко вкоренилися в нашому суспільстві, а також демократії, багатонаціональності, багатонаціональності та багатокультурності. Україна також бере активну участь в зусиллях ООН, спрямованих на подолання епідемії ВІЛ/СНІДу. Зокрема, саме з ініціативи України відбулася 26-а спеціальна сесія Генеральної Асамблеї, яка ухвалила Декларацію щодо відданості справі боротьби з ВІЛ/СНІДом. Україна завжди виходила з розуміння, що забезпечення міцної фінансової бази є запорукою ефективної діяльності ООН. Незважаючи на власні економічні труднощі, Україна робить усе можливе, щоб виконати фінансові зобов'язання перед ООН, зокрема вчасно і повністю сплачуючи свої поточні внески. Важливим зовнішньополітичним та зовнішньоекономічним кроком України став її вступ до Світової організації торгівлі 16 травня 2008 року. Україна – відповідальний член організації і підтримує цю унікальну міжнародну систему принципів і правил міжнародної торгівлі.

У разі обрання непостійним членом РБ ООН на період 2016-2017 рр. Україна намагатиметься зробити свій внесок у процес трансформації Ради Безпеки у відкритий і більш доступний для всіх країн-членів орган ООН та у принциповому порядку заохочуватиме широке і конструктивне співробітництво з різними країнами. Саме на основі постійного діалогу, консультацій та відкритості для всіх зацікавлених делегацій Україна буде підтримувати тісні контакти з іншими державами у повсякденній роботі в Раді Безпеки. За шістьдесят чотири роки участі у діяльності ООН Україна тричі входила до складу Ради Безпеки в має необхідний досвід для виконання цієї почесної місії. Повністю усвідомлюючи масштаби нових викликів, що стоять перед Радою Безпеки в контексті процесу реформи ООН, Україна, у разі її обрання, докладе усіх зусиль для виконання покладеної на неї відповідальної місії.

Посольство України
в Сполучених Штатах Америки
(Скорочено)

Культурно-просвітницький часопис
Союзу українців Румунії

ВІЛЬНЕ СЛОВО

РЕДАКЦІЯ

Вик. об. гол. ред. – Іван КОВАЧ

Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ
Роман ПЕТРАШУК

*

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ
Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК
Друкарня «S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Бухарест, Румунія
ISSN 1223-8988

Adresa redacției: Uniunea Ucrainenilor din România
str. Radu Popescu nr. 15, Sector I, București, ROMÂNIA
Tel. 0212220748, 0212220753

Fax 0212220737

E-mail: uur.vilneslovo@gmail.com

Наклад фінансований Союзом українців Румунії

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.